

Rapport

Projectnummer: 347421

Referentienummer: nvt

Datum: 29-03-2019

Compensatieplan dassenleefgebied

Uitbreiding Haven Heijen

Definitief

Teunesen Zand en grint BV
AVG Bedrijven

Verantwoording

Titel	Compensatieplan dassenleefgebied
Subtitel	Uitbreiding Haven Heijen
Projectnummer	347421
Referentienummer	nvt
Revisie	D1.0
Datum	29-03-2019
Auteur(s)	Jody Ettema
E-mailadres	jody.ettema@sweco.nl
Gecontroleerd door	John van Vliet
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Alternatievenafweging in milieueffectrapportage.....	6
1.3 Doel voorliggend rapport	8
1.4 Leeswijzer	8
2 Planbeschrijving	9
2.1 Beschrijving van de uitbreiding.....	9
2.2 Type bedrijvigheid.....	10
2.3 Ontsluiting	11
2.4 Hoogwaterbescherming.....	11
2.5 Natuur- en landschapsontwikkeling.....	11
3 Toetsingskader	12
3.1 Inleiding	12
3.2 Kader van het onderzoek	12
4 Huidige situatie dassenleefgebied	13
4.1 Algemeen.....	13
4.2 Huidige situatie	13
5 Planning uitvoering werkzaamheden	15
5.1.1 Fase 1	15
5.1.2 Fase 2.....	16
5.1.3 Fase 3.....	17
6 Effectanalyse	18
6.1 Algemeen.....	18
6.2 Realisatiefase	18
6.3 Gebruiksfase.....	18
7 Maatregelen	20
7.1 Algemeen.....	20
7.2 Realisatiefase	20
7.3 Gebruiksfase.....	21
8 Conclusie	23

Samenvatting

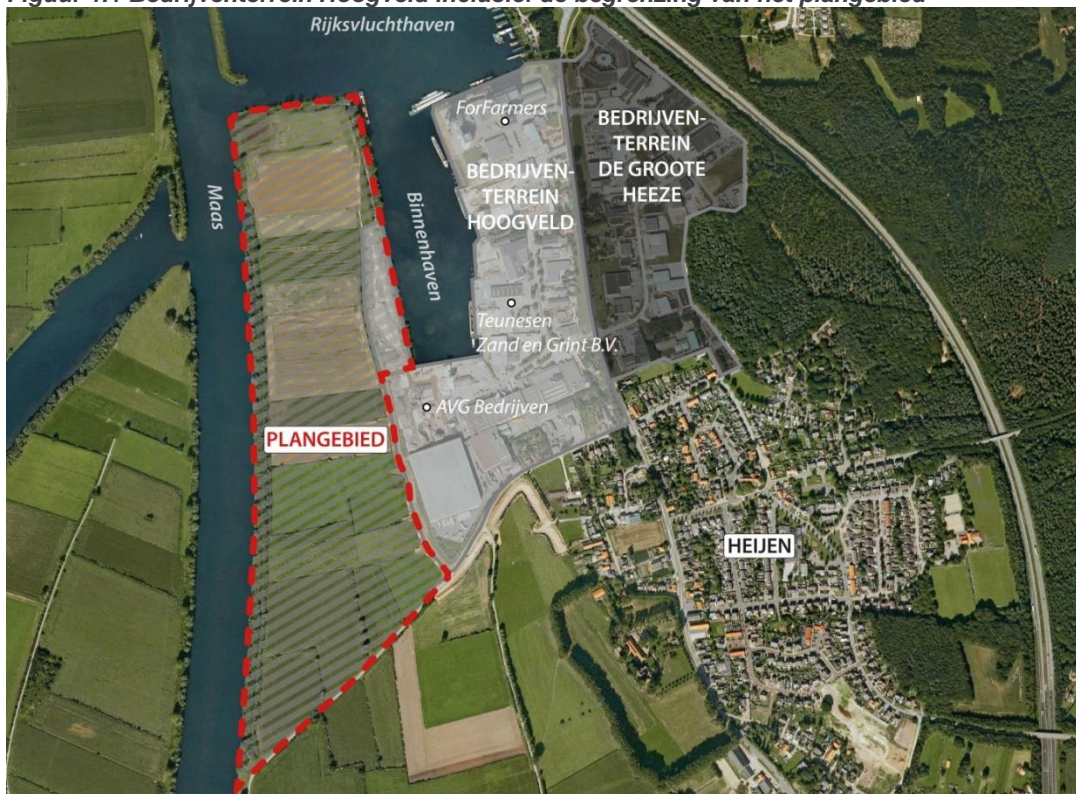
Het voorliggende rapport is een weergave van de wijze waarop de uitvoerbaarheid van de voorgenomen uitbreiding Haven Heijen in relatie tot de aanwezigheid van de das is gegarandeerd. Uit natuuronderzoek blijkt het voorkomen van essentieel dassenleefgebied binnen en in de directe omgeving van het plangebied uitbreiding Haven Heijen. De voorgenomen ingreep heeft negatieve effecten voor de gunstige staat van instandhouding van de das. Echter, om dit te voorkomen wordt gedurende de realisatiefase en gebruiksfase hier op geanticipeerd. Middels het tijdig en gefaseerd inzetten van diverse mitigerende en compenserende maatregelen blijft de functionaliteit van het dassenleefgebied gegarandeerd. Hierdoor wordt de voorgenomen uitbreiding van haven Heijen uitvoerbaar geacht.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten zuiden van de kern Gennep en ten noordwesten van de kern Heijen in de Gemeente Gennep ligt de huidige binnenhaven Heijen die onderdeel is van het bedrijventerrein Hoogveld (zie figuur 1). Bedrijventerrein Hoogveld ligt ten westen van bedrijventerrein De Grote Heeze en is een modern gemengd terrein van circa 27,7 ha. De bestaande binnenhaven heeft een kadeflengte van ruim 900 meter. Op het terrein zijn enkele bedrijven gevestigd waaronder AVG Bedrijven (verder te noemen AVG), Teunesen Zand en Grind B.V. (verder te noemen Teunesen) en ForFarmers. Deze bedrijven met ieder een eigen kade maken gebruik van de faciliteiten van de binnenhaven. AVG is daarbij actief op het gebied van beton en bouwstoffen alsmede recycling en afvalstoffen, Teunesen is actief op het gebied van de winning, opwaardering en handel in bouwgrondstoffen (o.a. zand en grind) en ForFarmers is actief op het gebied van veevoer. Daarnaast wordt de haven ook door derden gebruikt.

Figuur 1.1 Bedrijventerrein Hoogveld inclusief de begrenzing van het plangebied

Gelet op de toenemende vraag naar watergebonden bedrijventerrein (per schip te bereiken) met bijbehorende overslagmogelijkheden bestaat er bij AVG en Teunesen (verder te noemen de initiatiefnemers) behoefte aan uitbreiding van Haven Heijen c.q. een nieuw bedrijventerrein voor watergebonden bedrijvigheid (zie het plangebied in figuur 1.1).

Om de uitbreiding van Haven Heijen door middel van een nieuw watergebonden bedrijventerrein mogelijk te maken, dient een nieuw bestemmingsplan opgesteld te worden en dienen verschillende vergunningen aangevraagd te worden. Vanwege de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten in het gebied en de mogelijke gevolgen ervan voor de omgeving, is het volgens de Wet milieubeheer (Wm) wettelijk verplicht om, gekoppeld aan de besluitvorming over het bestemmingsplan en de mogelijke ontgrondingsvergunning, een milieueffectrapportage (m.e.r.) uit te voeren.

1.2 Alternatievenafweging in milieueffectrapportage

Algemeen

De uitbreidingsbehoefte van Haven Heijen is door de initiatiefnemers vertaald in een planvoornemen, dat is voorgelegd aan de bevoegde gezagen. Uiteindelijk hebben deze bevoegde gezagen er onder voorwaarden mee ingestemd hun medewerking te verlenen aan dit planvoornemen en is de procedure om te komen tot bestemmingsplanwijziging en vergunningverlening van start gegaan met het doorlopen van de m.e.r.-procedure. Nadat deze m.e.r.-procedure is doorlopen, is naar aanleiding van de daarin gegeven resultaten een voorkeursalternatief bepaald, waarmee de verdere procedure van bestemmingsplanwijziging en vergunningverlening wordt ingezet.

In het MER zijn een nulalternatief (referentiesituatie), drie inrichtingsalternatieven op het planvoornemen en vijf varianten onderzocht. Mede op basis van het MER is vast komen te staan dat alternatief 2 'bedrijven met haven' inclusief enkele, beperkte aanpassingen (zie verderop) enerzijds het meest recht doet aan de doelen gesteld aan het planvoornemen en anderzijds voor wat betreft de meest bepalende milieueffecten de voorkeur heeft.

Toets aan plandoelen

Voor het planvoornemen is een hoofddoel bepaald. Het hoofddoel is om de bestaande haven uit te breiden met een nieuw watergebonden bedrijventerrein inclusief overslagkade. In alle alternatieven wordt hier in meer of mindere mate aan voldaan. Tussen de alternatieven bestaan verschillen waaronder verschillen in oppervlakte (watergebonden) bedrijventerrein en kadelengete. In alternatief 3 is de omvang van het nieuwe bedrijventerrein en de kadelengete het grootst, gevolgd door alternatief 2 en vervolgens alternatief 1. Met name in de alternatieven 2 en 3 ontstaat voor de initiatiefnemers voldoende watergebonden bedrijventerrein en kadelengete. In alternatief 1 is de oppervlakte watergebonden bedrijventerrein beperkter, net zoals de kadelengete. Dit omdat het nieuwe bedrijventerrein slechts aan één zijde in directe verbinding met de haven staat. Alternatief 1 beantwoordt dan ook niet voldoende aan het hoofddoel.

Naast het hoofddoel zijn twee nevendoeleu gesteld:

1. Bijdragen aan de opgave voor hoogwaterbescherming;
2. Ontwikkelen van watergebonden natuur.

Van de drie onderzochte alternatieven leveren alternatief 2 en alternatief 3 de grootste bijdrage aan het eerste nevendoeel, de hoogwaterbescherming, doordat de waterstandsdaling op de Maas in deze alternatieven het grootst is. Alternatief 3 scoort daarbij beperkt beter dan alternatief 2. Alternatief 1 levert geen extra waterstandsdaling op

en blijkt na uitgebreide analyse niet te voldoen aan de benodigde rivierkundige compensatie ter verkrijging van de waterwetvergunning.

Voor het tweede nevensdoel geldt dat alternatief 1 de grootste natuurbijdrage levert. In dit alternatief wordt immers een groene geul gerealiseerd. In alternatief 2 ontstaan ook kansen voor natuurontwikkeling in het zuidelijk deel van het plangebied en ter plaatse van de dam tussen de Maas en de nieuwe haven (de natuurvriendelijke oever kan aan de nieuwe havenzijde worden versterkt). In alternatief 3 zijn zeer beperkte mogelijkheden voor de ontwikkeling van watergebonden natuur. Bovendien komt in dit alternatief de natuurvriendelijke oever te vervallen. Dit alternatief levert per saldo dan ook een negatief resultaat op voor deze natuurdoelstelling.

Vanuit de plan- en nevensdoelen bezien heeft alternatief 2 de voorkeur omdat het aan alle doelstellingen voldoet.

Milieueffecten

Voor de milieueffecten worden de effecten op de woonomgeving (waaronder verkeersaantrekkende werking en geluid), natuur en waterveiligheid als het meest bepalend gezien.

De negatieve effecten op de woonomgeving zijn vanwege de relatief grote omvang van het bedrijventerrein het grootste bij alternatief 3. De alternatieven 1 en 2 scoren vergelijkbaar op de effecten op de woonomgeving, beiden zijn positiever dan alternatief 3. De effecten op natuur en waterveiligheid zijn hiervoor beschreven bij de plandoelen.

Op basis van effecten op de woonomgeving, natuur en waterveiligheid is ook vanuit de onderzochte milieueffecten de voorkeur gegeven aan alternatief 2.

Van alternatief 2 naar het voorkeursalternatief

Vanwege de aan het MER ten grondslag liggende onderzoeksrapporten en adviezen met betrekking tot de aspecten geotechniek, nautica en hydraulica, landschap/natuur is alternatief 2 beperkt aangepast om daarmee te komen tot het uiteindelijke voorkeursalternatief. De belangrijkste aanpassingen betreffen:

- Vanuit het aspect geotechniek bleken de taluds van 1:1,5 van het bedrijventerrein en van de Maasoever niet aan de stabiliteitseisen te kunnen voldoen. Deze zijn in het voorkeursalternatief aangepast naar taluds van 1:2;
- Vanuit het aspect nautica bleek het behouden van de oorspronkelijke steenbestorting als gevolg van de doortrekking van de Maas in de jaren '70 de toegang tot de haven te bemoeilijken. Deze bestorting is in het voorkeursalternatief verwijderd om de toegang tot de haven te verbeteren;
- Vanuit het aspect hydraulica bleek de hiervoor genoemde bestorting eveneens ongewenst en is deze ook mede hierdoor in het voorkeursalternatief verwijderd.
- Vanuit het aspect hydraulica bleek het doorstroomprofiel van de havengeul te klein. In het voorkeursalternatief is deze verbreed met als gevolg dat de oppervlakte van het bedrijventerrein iets verkleind is.
- Vanuit landschap en natuur zijn diverse land- en waterovergangen door middel van ondiepe onderwaterbermen verwijderd.

- Tenslotte maakt het toepassen van damwanden (één van de onderzochte varianten in het MER) onderdeel uit van het voorkeursalternatief. Deze damwanden kunnen direct worden toegepast, maar zullen geheel of gedeeltelijk mogelijk pas op termijn worden gerealiseerd.

Het voorkeursalternatief is uiteindelijk het plan zoals dat in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt wordt. In hoofdstuk 2 wordt het plan nader beschreven.

1.3 Doel voorliggend rapport

Met dit rapport wordt onderbouwd dat er 'voldoende zicht is op ontheffing van de Wet natuurbescherming' voor het onderdeel soortenbescherming. De ontheffingsaanvraag zelf is een autonoom traject dat doorlopen zal worden met het Bevoegd gezag (Provincie Limburg). Dit rapport zal daarbij als basis worden gebruikt.

Toetsing aan vigerende natuurwet- en regelgeving is nader uitgewerkt in het 'Natuurrapport' (Sweco, 2019¹). Hieruit blijkt de noodzaak voor een nadere uitwerking van een compensatieplan voor de das. Het voorliggend rapport brengt de vereiste mitigerende- en compenserende maatregelen in beeld, waarmee wordt aangetoond dat de 'gunstige staat van instandhouding' van de das niet in het geding komt.

1.4 Leeswijzer

De inleiding (hoofdstuk 1) geeft het doel van dit rapport aan en gaat in op het plangebied en op welke wijze tot een nadere uitwerking van het Voorkeursalternatief is gekomen. In hoofdstuk 2 wordt het planvoornemen op hoofdlijnen beschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft het wettelijke kader op het vlak van natuurwet- en regelgeving. Daarbij wordt vooral ingezoomd op de aanwezigheid van dassenleefgebied. De huidige situatie van de das is beschreven in hoofdstuk 4. Het gaat daarbij om een beschrijving van het terreingebruik en aanwezigheid van burchten. De gefaseerde planning van de voorgenomen werkzaamheden is beschreven in hoofdstuk 5, gevolgd door de effectanalyse in hoofdstuk 6 om inzicht te krijgen in de te nemen maatregelen. In hoofdstuk 7 volgt een beschrijving van de maatregelen. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke maatregelen mogelijk zijn om aantasting te voorkomen en te beperken (mitigatie). Er is binnen het planproces in feite sprake van een continue iteratieslag, waarbij de effecten op natuur zijn getoetst en steeds verder geminimaliseerd. Hierbij is een integrale afweging gemaakt. Waar het niet mogelijk is om aantasting te voorkomen, is de benodigde compensatie van het nettoverlies nader beschreven, gevolgd door de conclusie in hoofdstuk 8.

¹ Sweco (2019). Uitbreiding Haven Heijen: natuurrapport, 29 maart 2019

2 Planbeschrijving

2.1 Beschrijving van de uitbreiding

Met het plan wordt de bestaande Haven Heijen uitgebreid met een nieuw watergebonden bedrijventerrein, inclusief overslagkade. Het plan bestaat uit de volgende onderdelen (zie figuur 2.1):

1. Realiseren van een watergebonden overslaglocatie / bedrijventerrein met een omvang van maximaal circa 12,6 hectare bruto (de breedte van het nieuwe bedrijventerrein is circa 140 - 180 meter) en een kadelenkte van minimaal 1.270 meter (nummer 1 in figuur 2.1). Hierop wordt maximaal milieucategorie 5.2 toegestaan en is een maximale bouwhoogte van 20 meter voorzien;

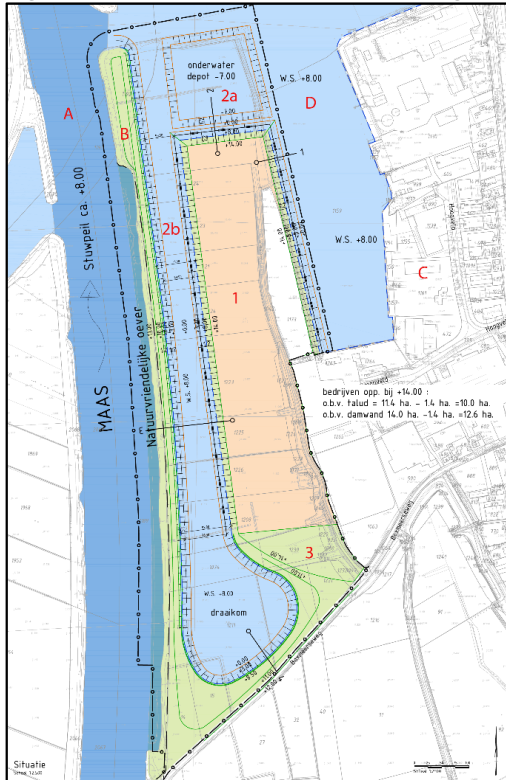
2. Graven van een toegangseul en draaikom inclusief een onderwaterdepot voor tijdelijke opslag van grondstoffen (nummers 2a en 2b in figuur 2.1). Dit gebied is in totaal 14,7 hectare groot. De nieuw te graven toegangseul krijgt tevens een functie ten behoeve van hoogwaterbescherming (meekoppelkansen).

2a: Het onderwaterdepot is nodig om als er grotere hoeveelheden grondstoffen (grind) aangeboden worden dan er ter plekke verwerkt kunnen worden of vermarkt kunnen worden, deze toch kunnen worden geaccepteerd. Deze kunnen dan later weer uit depot gehaald worden om alsnog verwerkt of vermarkt te worden. Naar verwachting wordt er circa 5x per jaar gedurende 2 weken materiaal in het depot gestort en wordt het depot circa 2x per jaar gedurende 4 weken geleegd. Storten vindt plaats middels onderlossers danwel met een kraan op een ponton. Het weer ophalen van de gestorte delfstoffen vindt plaats met behulp van een zuiger of een kraan. Het depot heeft een omvang van circa 3 hectare.

2b: De toegangseul is toegankelijk voor schepen van klasse Vb, heeft een vaarbreedte van 52 tot 75 meter en is in totaal maximaal 100 meter breed en exclusief draaikom circa 720 m lang. De toegangseul is 5 meter diep, doch heeft in verband met sedimentatie een overdiepte van 3 meter. De draaikom in het meest zuidelijke deel van de nieuwe havenarm heeft een oppervlak van circa 4,6 hectare, zodat schepen kunnen draaien.

3. Realiseren van watergebonden natuur (nummer 3 in figuur 2.1). Dit gebied is circa 11,9 hectare groot.

Figuur 2.1 Planvoornemen uitbreiding Haven Heijen

Verklaring Symbolen:

- A:** De Maas
- B:** Natuurvriendelijke oever Rijkswaterstaat
- C:** Bestaand bedrijventerrein Hoogveld
- D:** Rijksvluchthaven
- 1:** Nieuw bedrijventerrein
- 2a:** Toegangsgeul gedeelte onderwaterdepot
- 2b:** Toegangsgeul gedeelte insteekhaven
- 3:** Watergebonden natuur

2.2 Type bedrijvigheid

Het nieuwe bedrijventerrein wordt, in tegenstelling tot het bestaande bedrijventerrein Hoogveld (inclusief de bestaande opslagstrook van AVG), niet gezoneerd in het kader van de Wet geluidhinder. Dit betekent dat grote geluidsproducerende activiteiten niet mogelijk zijn op het nieuwe bedrijventerrein. Om dit te borgen is op het bedrijventerrein alleen vestiging van bedrijven tot maximaal milieucategorie 5.2 mogelijk. Door hiervoor te kiezen wordt tevens zo veel mogelijk rekening gehouden met de wens van omwonenden om de milieubelasting niet verder toe te laten nemen.

Op dit moment is niet bekend welke bedrijven zich op het nieuwe bedrijventerrein zullen vestigen. Vanuit de gemeente is de openbaarheid van de haven en het gebruik door derden een belangrijke voorwaarde. De havenuitbreiding zal om aan het openbaar belang tegemoet te komen worden vormgegeven door middel van de oprichting van een havenbedrijf. Zodra dit bedrijf na aanleg van de haven operationeel is, zal zij aan geïnteresseerde partijen vergunningen afgeven om van de haven gebruik te gaan maken, al dan niet voor eenmalige, korte of langere tijd. Dit gebruik zal daarbij beperkt blijven tot schepen van maximaal Klasse Vb met ladingsoorten gerelateerd aan en begrensd door de Staat van bedrijfsactiviteiten die als bijlage bij de Regels van het Bestemmingsplan wordt gevoegd. Hierbij zijn onder andere activiteiten die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken, bedrijven die vallen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen en vuurwerkbedrijven uitgesloten. Meer specifieke beschrijving van scheepsomvang en

ladingsoorten zal duidelijk worden na oprichting en operationeel worden van het toekomstige havenbedrijf.

2.3 Ontsluiting

Voor de ontsluiting per as van het nieuwe bedrijventerrein wordt gebruik gemaakt van de bestaande, eerder geoptimaliseerde infrastructuur van het bedrijventerrein Hoogveld. De aan- en afvoerroute van het bestaande bedrijventerrein loopt via de Hoofdstraat en de weg Hoogveld naar de N271. Vanuit de N271 kan het verkeer de A77 bereiken vanwaar het verkeer verder verspreid wordt. Deze ontsluiting geldt ook voor het nieuwe bedrijventerrein. Het nieuwe watergebonden bedrijventerrein wordt via het bestaande bedrijfsperceel van AVG ontsloten. De aan- en afvoer vindt dan ook niet plaats via de kern van Heijen.

2.4 Hoogwaterbescherming

Met de aanleg van de nieuwe toegangsgeul wordt bijgedragen aan de opgave voor hoogwaterbescherming die in het kader van het Deltaprogramma wordt uitgewerkt. Door het plan wordt de doorstroming door het gebied vergroot en ontstaat een waterstandsverlaging van circa 1 tot 2 cm (afhankelijk van de uitvoering van de kade met damwand of met talud). In combinatie met andere maatregelen die zowel stroomopwaarts als -afwaarts in het kader van het Deltaprogramma zullen worden uitgevoerd, zal de waterstandsverlaging groter uitpakken.

De as van de bestaande primaire waterkering zal niet worden verplaatst. De uitbreiding van de haven vindt tegen de bestaande waterkering plaats. Ook de onderhoudsstrook op de waterkering blijft behouden waardoor de toegang tot de waterkering gegarandeerd is.

2.5 Natuur- en landschapsontwikkeling

Het voornemen strookt met het Natuur- en Landschapsbeleid van de Provincie Limburg. De aanwezige natuurvriendelijke oever aan de oostzijde langs de Maas wordt door het initiatief geoptimaliseerd.

3 Toetsingskader

3.1 Inleiding

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij onderscheiden wij drie verschillende beschermingsregimes waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

- Soortenbescherming Vogelrichtlijn
- Soortenbescherming Habitatrichtlijn
- Andere soorten

Voor soorten van de Vogelrichtlijn (art.3.1) en Habitatrichtlijn (art. 3.5) geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor de categorie Andere soorten (art. 3.10) geldt dat vaste voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

3.2 Kader van het onderzoek

De voorgenomen uitbreiding van Haven Heijen maakt deel uit van het leefgebied van de das. De das is beschermd conform de categorie Andere soorten onder artikel 3.10 Wet natuurbescherming. Om te bepalen in hoeverre er met de voorgenomen ontwikkeling effecten ontstaan die leiden tot een verslechtering van de gunstige staat van instandhouding voor de das, is soortgericht onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Soortenprotocol Das en in lijn met het Kennisdocument Das (versie 1.0, 2017) van BIJ12. Het volgende hoofdstuk beschrijft de huidige situatie van het dassenleefgebied in en rondom het plangebied. Vervolgens is een effectanalyse en compensatieopgave opgesteld, gevolgd door een voorstel tot mitigatie van de te verwachten effecten.

4 Huidige situatie dassenleefgebied

4.1 Algemeen

De voorgenomen uitbreiding van Haven Heijen maakt deel uit van het leefgebied van de das. Om te bepalen in hoeverre er met de voorgenomen ontwikkeling effecten ontstaan die leiden tot een verslechtering van de gunstige staat van instandhouding voor de das, is soortgericht onderzoek uitgevoerd.

Het voorliggende rapport beschrijft allereerst de huidige situatie van het dassenleefgebied in en rondom het plangebied. Hierdoor kan vervolgens de effectanalyse en compensatieopgave worden opgesteld, gevolgd door een voorstel tot mitigatie van de te verwachten effecten.

4.2 Huidige situatie

Binnen het plangebied uitbreiding Haven Heijen is dassenleefgebied vastgesteld. Ten westen van het plangebied ligt een natuurvriendelijke oever (beter bekend als Witte Steen) langs de Maas. De oostzijde van het plangebied grenst aan de opslaglocatie van AVG Bedrijven. Ten noorden hiervan ligt een groenstrook langs het haventerrein. De ligging van het plangebied is reeds weergegeven in figuur 1.1.

Ongeveer halverwege de natuurvriendelijke oever ten westen van het plangebied bevindt zich een dassenburcht, welke vigeert als kraamburcht. De burcht omvat een twaalfstal ingangen (pijpen), waarvan 9 worden belopen. Het plangebied zelf omvat hoofdzakelijk akkerbouwpercelen (secundair foerageergebied) en een enkel klein grasperceel (preferent foerageergebied) dat zo nu en dan wordt beweid. Beiden zijn essentieel als foerageergebied voor de das. Zowel binnen als buiten de grenzen van het plangebied lopen er verschillende dassenwissels, veelal parallel aan lijnvormige bosschages. De wissels vormen de verbindingroutes tussen de aanwezige burchtlocaties en nabijgelegen essentieel foerageergebied. Het foerageergebied ten zuiden (en buiten de grenzen) van het plangebied bestaat overwegend uit bemeste graspercelen en enkele (mais)akkerpercelen. Er ligt een (oude) bijburcht/vluchtpijp met een enkele onbelopen pijp langs een bosschage op een afstand van ca. 150 meter ten zuiden van de grenzen van het plangebied. Langs de oever van de Oude Maas bevindt zich een actieve bijburcht. Deze bijburcht bestaat uit enkele belopen en onbelopen pijpen en is in gebruik door zowel de vos als de das. In figuur 4.1 is globaal de inrichting van het dassenleefgebied binnen en ten zuiden van het plangebied weergegeven.

Figuur 4.1 Situering dassenleefgebied ter hoogte van uitbreiding Haven Heijen en directe omgeving met secundair foerageergebied (geel), preferent leefgebied (blauw), dassenwissels (rode lijnen), hoofdburchten (rode ster), bijburchten (rode driehoek) en vluchtpijpen (rode cirkels).

Opvallend voor het gebruik van het leefgebied door de das, is de duidelijke oriëntatie van de soort vanuit de kraamburcht langs de natuurvriendelijke oever op de bemeste graslanden ten zuiden van het plangebied. Deze worden frequent bezocht. Dit blijkt onder andere uit de intensiviteit van de belopen dassenwissels tussen de burcht en de graslanden. Dit in tegenstelling tot de nauwelijks aangetroffen dassensporen in noordelijke richting vanaf de kraamburcht. Hetgeen is te verklaren doordat de aanwezige percelen binnen het plangebied vrijwel volledig uit secundair leefgebied bestaat in de vorm van maisakkers. Een schraal contrast met het jaarrond beschikbare stapelvoer op graslanden ten zuiden van het plangebied.

De natuurvriendelijke oever ten westen van het plangebied bestaat grotendeels uit een vooroever van stortsteen met een beperkte ondergroei. Er is nauwelijks sprake van een goed ontwikkelde bodemstructuur en de oevers zijn veelal steil. In de huidige staat biedt de natuurvriendelijke oever een beperkte aanvulling op het bestaande dieet (marginaal aanbod van vruchten, insecten of kleine zoogdieren) van de das en kan beschouwd worden als 'karig' secundair leefgebied.

5 Planning uitvoering werkzaamheden

De voorgenomen uitbreiding Haven Heijen wordt in 3 fases over een periode van ongeveer 2 tot 3 jaar ontwikkeld. Hierbij wordt het plangebied gefaseerd ontgrond, aangevuld en heringericht. In de navolgende paragrafen wordt de fasering nader toegelicht.

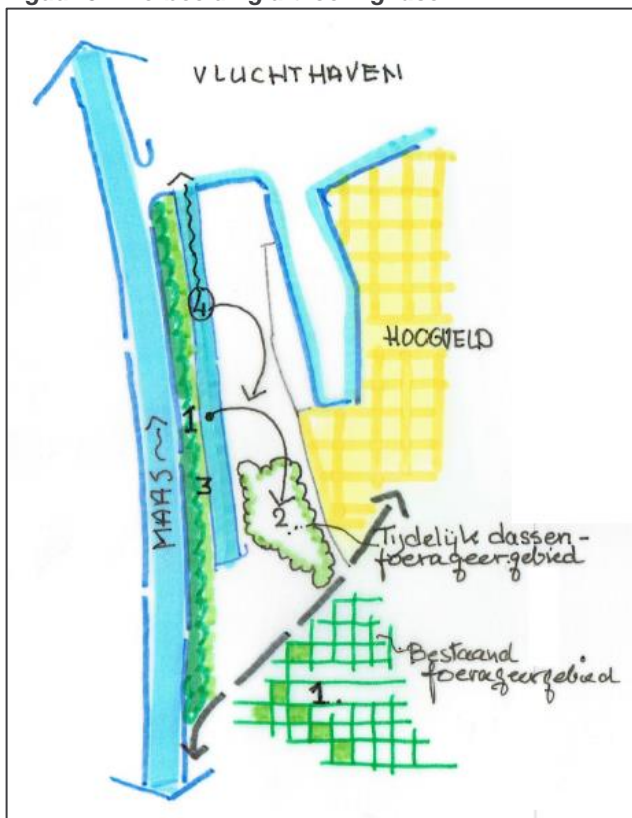
5.1.1 Fase 1

In fase 1 zijn de initiatiefnemers voornemens voor het vroegtijdig inrichten van dassenleefgebied. De uitvoering van werkzaamheden richt zich op de volgende werkzaamheden:

1. Optimaliseren natuurvriendelijke oever en herinrichten gebied ten zuiden van de Boxmeerseweg tot hoogwaardig dassencompensatiegebied.
2. Afgraven dekgrond ter plaatse van de vaargeul en westoever dasvriendelijk inrichten.
3. Daarmee ophogen en inrichten van tijdelijk dassenfoerageergebied, zodat later alleen teelaarde eraf hoeft.
4. Middels zandwinning wordt de vaargeul van noord naar zuid uitgraven en vrijkomend materiaal per schip wordt afgevoerd en/of gebruikt voor terreinophoging.

In figuur 5.2 zijn de geplande werkzaamheden gedurende deze fase weergegeven.

Figuur 5.2 Verbeelding uitvoering fase 1

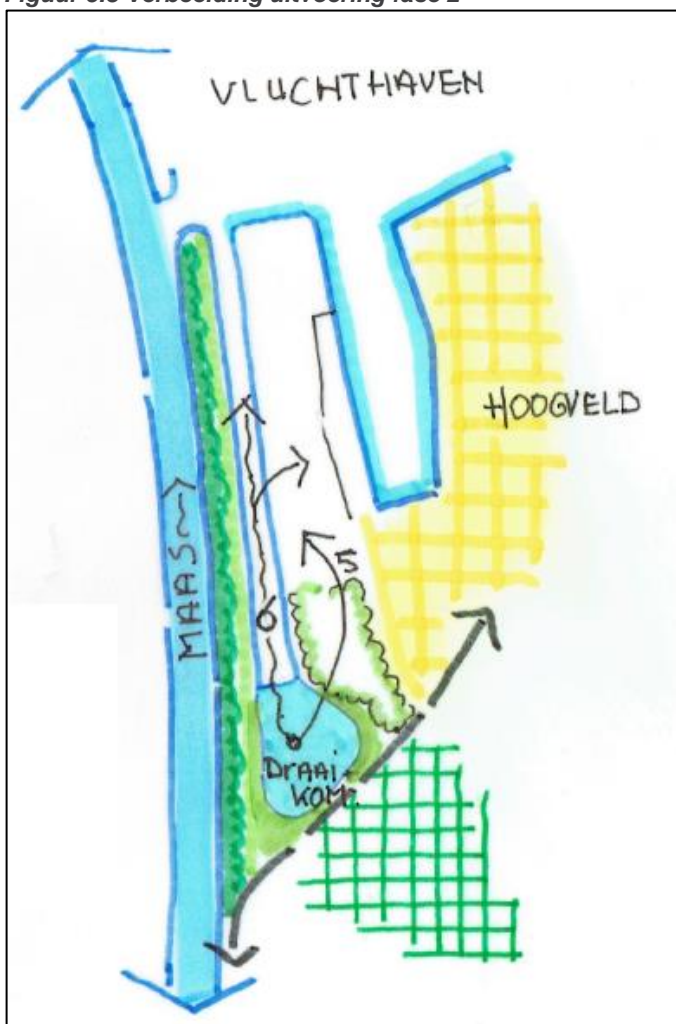
5.1.2 Fase 2

In fase 2 zijn de initiatiefnemers voornemens voor het uitvoeren van de volgende werkzaamheden:

5. Afgraven dekgrond ter plaatse van de draaikom en gebruiken voor ophogen. Oevers van de draaikom dasvriendelijk inrichten.
6. Middels zandwinning draaikom ontgraven. Vrijkomend materiaal per schip afvoeren en / of gebruiken voor terreinophoging.

In figuur 5.3 zijn de geplande werkzaamheden gedurende deze fase weergegeven.

Figuur 5.3 Verbeelding uitvoering fase 2

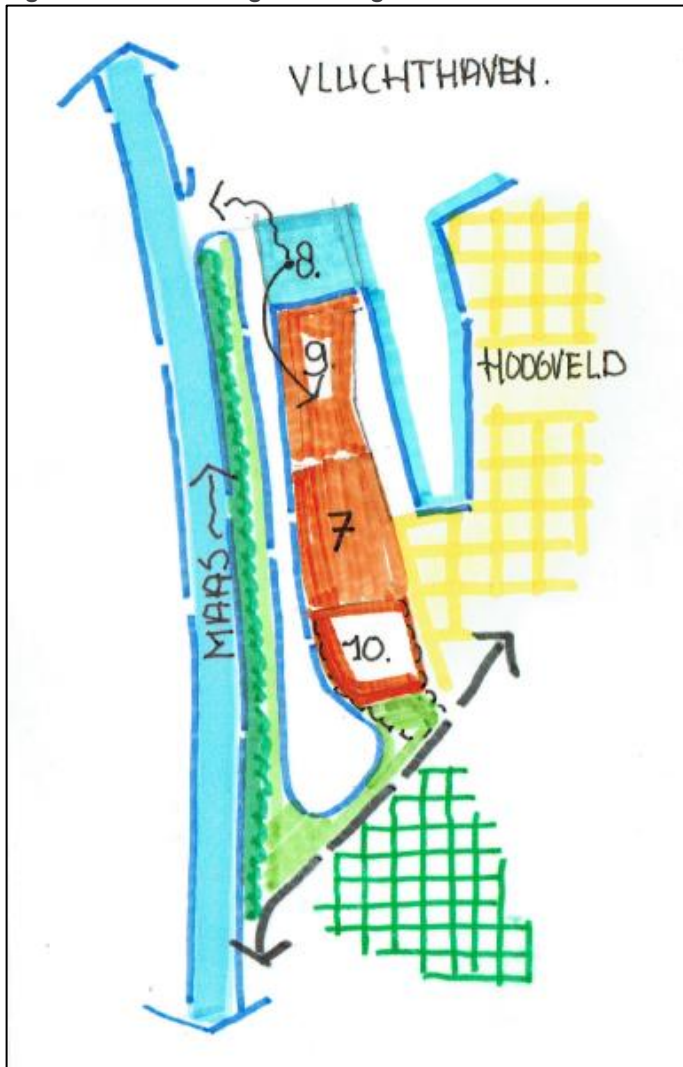
5.1.3 Fase 3

In fase 3 zijn de initiatiefnemers voornemens voor het uitvoeren van de volgende werkzaamheden:

7. Eerste deel van het bedrijventerrein gereed maken voor gebruik.
8. Onderwaterdepot uitgraven en materiaal per schip afvoeren en / of gebruiken voor terreinophoging.
9. Resterend deel bedrijventerrein gereed maken voor gebruik. Tevens landschappelijke herinrichting en waterbouwkundige werken uitvoeren.
10. Gedeelte van het dassenfoerageergebied tenslotte geschikt maken als bedrijventerrein.

In figuur 5.4 zijn de geplande werkzaamheden gedurende deze fase weergegeven.

Figuur 5.4 Verbeelding uitvoering fase 3

6 Effectanalyse

6.1 Algemeen

Met de voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de uitbreiding van Haven Heijen zijn mogelijk negatieve effecten op de functionaliteit van het dassenleefgebied te verwachten. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de effecten die kunnen optreden tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase.

6.2 Realisatiefase

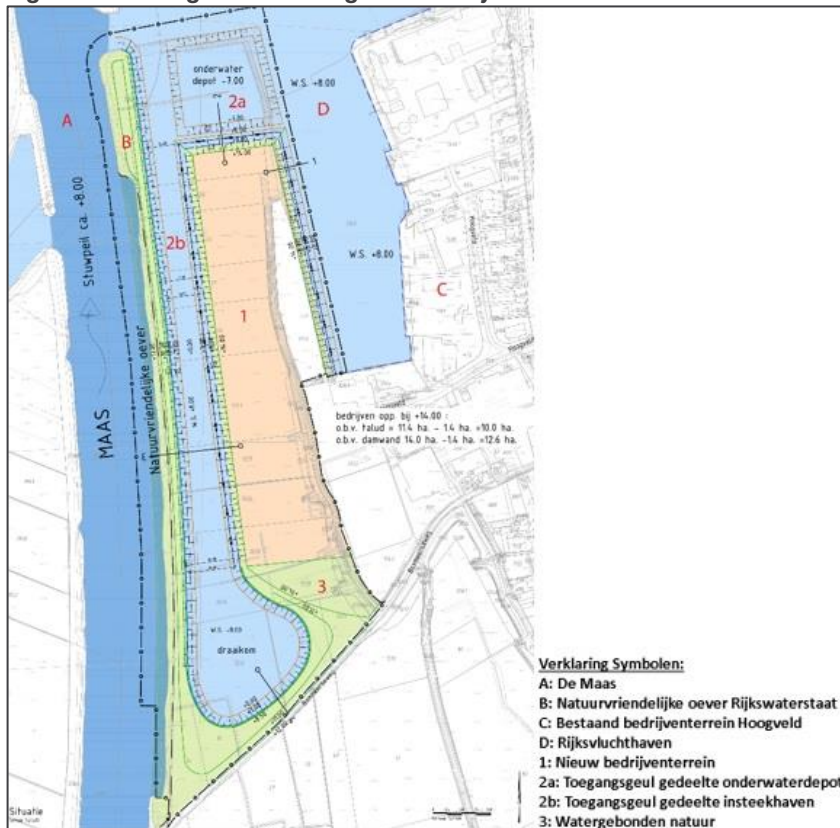
Gedurende de realisatiefase zal een tijdelijk oppervlakteverlies optreden van 29 ha secundair leefgebied (maisakkers), 0,6 ha preferent foerageergebied (beweid grasland) en 1.593 m² aan landschapselementen. Dit als gevolg van de ontgrondingswerkzaamheden die voorafgaande aan de herinrichting gefaseerd worden uitgevoerd. Het oppervlakteverlies treedt geleidelijk op in tijd en ruimte. Daarnaast is het aannemelijk dat er verstoring zal optreden gedurende de uitvoering van werkzaamheden.

6.3 Gebruiksfase

Met de voorgenomen uitbreiding Haven Heijen wordt gedurende de realisatiefase het plangebied deels omgevormd tot een bedrijventerrein, een toegangseuwl met draaikom en ingericht tot watergebonden natuur. Gefaseerd in tijd en ruimte zal het plangebied worden ontgraven en weer heringericht. Na de realisatiefase, in de gebruiksfase, is op basis van de nieuwe inrichting nog sprake van een oppervlakteverlies van ca. 22,5 ha maisakkers (secundair foerageergebied) en 568 m² aan lijnvormige bosschages (dassenwissels).

In figuur 6.1 is conform het Kennisdocument Das van BIJ12, de beoogde eindsituatie visueel weergegeven. In tabel 6.1 is de compensatieopgave voor het oppervlakteverlies aan dassenleefgebied ten opzichte van het huidige leefgebied in de gebruiksfase nader omschreven. De aanwezige kraamburcht langs de natuurvriendelijke oever binnen het plangebied wordt gedurende de realisatie- en gebruiksfase niet fysiek aangetast.

Figuur 6.1 Beoogde uitbreiding Haven Heijen

Tabel 6.1 Compensatieopgave dassenleefgebied uitbreiding Haven Heijen

	Opp.	Compensatietoeslag	Minimaal benodigde compensatieopgave
<i>Huidig leefgebied plangebied</i>			
Preferent leefgebied (ha)	0,6		
Secundair leefgebied (ha)	29		
Landschapselementen met dassenwissels (m ²)	1.593		
<i>Verlies leefgebied (gebruiksfase)</i>			
Preferent leefgebied (ha)	-		11,25
Secundair leefgebied (ha)	22,5	(50%) ²	
Landschapselementen (m ²)	568	(120%)	682

² Conform het Kennisdokument Das (BIJ 12) mag secundair foerageergebied met een geringere oppervlakte worden vervangen (50 procent), mits op de vervangende oppervlakte een kwaliteitsverbetering plaats heeft gevonden zodat dit gebied jaarrond gebruikt (lees preferent foerageergebied) kan worden door de das.

7 Maatregelen

7.1 Algemeen

Het vernietigen van dassenleefgebied leidt ertoe dat de functionaliteit van de vaste rust- en voortplantingsplaats van de das wordt aangetast. De kwantiteit van het aanwezige leefgebied neemt immers af. Om de effecten ten aanzien van het leefgebied (foerageergebied en dekking) te minimaliseren zijn verschillende voor de das gunstige maatregelen noodzakelijk. Hiervoor geldt het tijdig creëren van voldoende foerageergebied en alternatieve lijnvormige elementen ter geleiding van dassen. Om effecten tijdig te kunnen ondervangen worden hiervoor diverse maatregelen getroffen. We maken daarbij onderscheid tussen maatregelen gedurende de realisatie- en gebruiksfase.

7.2 Realisatiefase

Om tijdig voorafgaande aan de realisatiefase over voldoende foerageergebied te beschikken wordt gelijktijdig met de start van fase 1 ten zuiden van het plangebied ca. 4 à 5 ha. preferent dassenleefgebied ingericht. Daarnaast wordt binnen de grenzen van het plangebied (hoofdzakelijk het zuidelijk gelegen deel) het secundair dassenleefgebied tijdelijk omgevormd tot preferent leefgebied met een oppervlakte van ca. 7 ha. Met de herinrichting is bij aanvang een totaal van ca. 11,25 ha. preferent leefgebied beschikbaar. In de vervolgfase dient de exacte compensatie nog definitief te worden gemaakt.

In een tijdsperiode van ca. 2 tot 3 jaar neemt gefaseerd de omvang van het huidige secundaire foerageergebied en lijnvormige bosschages van de das af binnen de grenzen van het plangebied. Echter, door direct in de voorbereidingsfase in te zetten op de inrichting van 11,25 ha. preferent dassenleefgebied, blijft voortdurend voldoende functioneel foerageergebied gewaarborgd.

Middels het behoud van een vrije corridor vanuit de kraamburcht richting preferent foerageergebied (graspercelen) en het beschikbaar komen van optimaal dassenleefgebied blijft voldoende foerageergebied voorhanden gedurende de uitvoering.

Om verstoring tijdens de realisatiefase tot een minimum te beperken, worden tevens de volgende aanvullende maatregelen getroffen:

- Rondom de kraamburcht in het plangebied wordt gedurende de realisatiefase een verstoringvrije buffer van 50 meter aangehouden. Binnen deze zone worden geen bouwwerkzaamheden uitgevoerd en wordt geen gebruik gemaakt van grond berijdende voertuigen en machines;
- Ontgroning en aanvulling van het plangebied binnen een straal van 20 meter rondom de kraamburcht worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de soort. De kwetsbare periode van de voortplanting begint bij de zwangerschap in december en eindigt op het moment dat de jongen zelfstandig hun weg kunnen gaan begin juli. Zodoende hanteren we de periode 1 december tot en met 30 juni als kwetsbare periode om binnen een straal van 20 meter rondom de kraamburcht te kunnen werken. Bovendien zullen de werkzaamheden in de directe omgeving van de kraamburcht zo kort mogelijk duren en uitgevoerd worden met zo min mogelijk licht- en geluidsverstoring;

- Werkzaamheden in het gehele plangebied worden alleen overdag uitgevoerd. Nooit later dan 19.00 uur, zodat verstoring gedurende de activiteitsperiode van de das wordt voorkomen.

7.3 Gebruiksfase

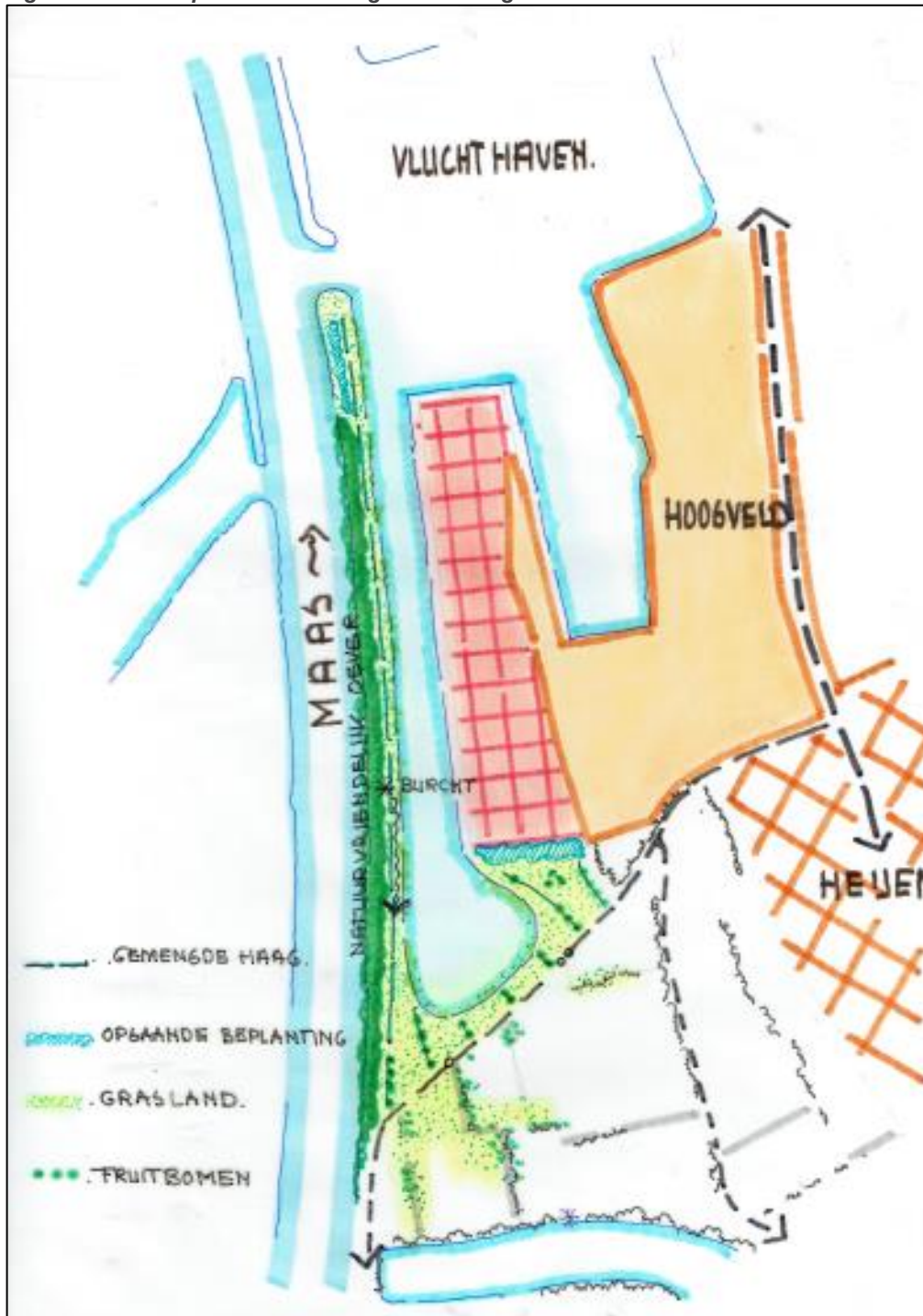
Om de functionaliteit van het dassenleefgebied te garanderen gedurende de gebruiksfase, worden diverse maatregelen direct bij aanvang van de realisatiefase reeds getroffen. Conform de opgestelde compensatieopgave is een compensatie van tenminste 11,25 ha preferent foerageergebied benodigd. Daarnaast een oppervlakte van 568 m² aan landschapselementen ter geleiding van dassenwissels. Het tijdelijke verlies aan preferent foerageergebied wordt tijdens de realisatiefase reeds ondervangen middels het tijdig aanvullen, optimaliseren en herinrichten van gronden tot optimaal dassenleefgebied.

Naast de uitbreiding van het bedrijventerrein en het aanleggen van de toegangseuvel binnen het plangebied, is uiteindelijk ca. 7 ha. binnen het plangebied bestemd voor de inrichting van optimaal preferent dassenleefgebied, zoals weergegeven in figuur 2 als watergebonden natuur. De ten behoeve van de gebruiksfase nog in te richten ca. 4 à 5 ha. wordt ten zuiden van het plangebied gerealiseerd. Deze dient in de vervolgfase nog definitief te worden gemaakt.

Het aangewezen preferent leefgebied binnen en buiten het plangebied wordt hierbij beheert als een voedselrijk bemest grasland. Andere maatregelen die de regenwormenstand positief beïnvloeden zijn de voornemens voor het inzaaien van een gras-klavermengsel en de aanplant van fruitbomen.

Ter geleiding van dassenwissels in aansluiting op de aanwezige kraamburcht wordt binnen het plan een hagenstructuur aangelegd die met voorkeur wordt aangekleed middels een meidoornstruweel, afgewisseld met hazelaar, Spaanse aak en hondsrös. De totale oppervlakte betreft ca. 3.400 m². In figuur 7.1 is een ontwerpschets van de inpassing van het dassenleefgebied binnen het plangebied weergegeven.

Figuur 7.1 Ontwerpschets inrichting dassenleefgebied

8 Conclusie

In en rondom het plangebied komen enkele beschermde soorten voor. Een deel hiervan komt buiten het plangebied voor en is daarmee niet relevant voor toetsing aan de Wet natuurbescherming. Bij andere soorten zullen geen belangrijke negatieve effecten optreden, omdat vast rust- en verblijfplaatsen ontbreken. De verdere planvorming van uitbreiding Haven Heijen richt zich op het voorkomen van essentieel leefgebied van de das.

Binnen het project uitbreiding Haven Heijen wordt het wettelijke uitgangspunt gehanteerd om negatieve effecten op relevante soorten zoveel mogelijk te mitigeren en dient vanuit de Wet natuurbescherming de 'gunstige staat van instandhouding' van de das gegarandeerd te worden. Het voorliggende dassencompensatieplan geeft hier invulling aan.